

Izhaja vsak četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krom. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 150. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.



Naročnino in naznaila s prejema upravištvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solški ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekaljšu nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Novi šolski učni red.

Z dežele.

Še enkrat o učnem načrtu. Ta postaja zmerom bolj zanimiv. Opomnili ste, naj bi se obrnili skupno na prevz. ordinarijate. To je prav; in kakor se bere, so se vladike že v novembru lanskega leta o tem pesvetovali. Upamo, da vendar zabranijo ali vsaj ublažijo ta krivični učni načrt. Saj predno bo potrjen, pride ta še enkrat na deželne šolske svete. (Enkrat je že bil pri njih, in glej, oni niso našli nič pogreška natakem učnem načrtu!) Pa boljše le boljše; tudi na katehetsko društvo na Dunaju naj bi poslala vsaka dekanijeska duhovščina proteste! Dandanes je treba — kričati, zganiti se; samo vzdihovati ne velja!

Vredno je pogledati še dalje, kako zgodovino ima ta sloveči načrt. Češki učiteljski listi so n. pr. že pred mnogimi meseci pisali, kako bo ta menda — najbrže — zelo klerikalen, pa v eni sapi povedali tudi, da še nič ne vedo, kak bo. Pred pol letom so že skušali dobiti ta red od ministerstva; ali bili so odbiti. Nato so ga dobili po politični poti, po posredovanju nekega poslanca, in zdaj se hvalijo, da so dosegli marsikatero ugodnost za se in svoj stan.

Seveda niso več tisti časi, ko so pisali češki učiteljski listi še v dobrem duhu. N. pr. „Komensky“ IV. letnik: „Brez nabožnosti ni prave pravosti. Ta človeka blaži, ta ga navdušuje k visokim dejanjem, ta urejuje ljudem misli.“ V XIII. letniku: „Učitelj je upravitelj šole, duhovnik pa je gospod v cerkvi in upravitelj cele soseske, torej tudi učiteljev, in to zadošča, da se mora učitelj vedno spoštljivo vesti proti njemu in ga častiti kot svojega dušnega voditelja... Učitelj mora pomniti, da je duhovnik njegov dušni pastir, oseba višja od njega.“ V XII. letniku: „Nestrpnost z duhovnom meče na nas senco nezaupnosti in ošabnosti, pripravljala nas ob

spoštovanje pri ljudstvu. Vem iz skušnje: ako bi tisoč ljudi duhovnov ne potrebovalo, pa deset tisoč bi jih za njimi plakalo. Ako pa je res, da se ljudstvo kje ne briga za duhovna — tem slabše: tu mora biti ljudstvo nesrečno, in nesrečen moraš biti tudi ti, dragi prijatelj, saj tudi tebe potem ne more spoštovati, niti katorekoli avtoritete...“

Bili so časi — predno je napačila narodna vztekllost, da je rekel žandarm: „Le z moralo se more delovati!“ Torej se ni oslanjal preveč na svoje bodalo — dandanes mislijo nekateri drugače! (Učitelj smeši n. pr. učiteljico, ki hoče nadzirati otroke pri službi božji!)

Torej nekateri učitelji so zadovoljni z učnim redom. Ali vendar piše n. pr. „Samostalnost“, da se je bati šele zdaj prav needinosti med njimi in duhovščino... Kako to, kakih bojov se bojé?

Po češki deželni postavi lahko nadzoruje učitelja vsak ud krajnega šolskega sveta. Aha! In ta postava velja tudi na Goriškem. Zakon od 8. februarja 1869 je potrjen od Njeg. Veličanstva in torej ga morda vendar ne pojé kak dvorni svetnik Hock ali Burkhardt, ki je cerkvi neprijazen?! In ta zakon veli v § 15.: „Tudi drugi udje šolskega svetovlastva so opravičeni obiskovati šole.“ Če bodo torej voditelji nadzorovali duhovnike (po nekaterih krajih so duhovniki tudi krajni šolski nadzorniki) in male in srednje učitelje, pa pripeljejo še druge ude noter — pa bo videl kmet in učitelj: Aha, čez gospoda je le voditelj, ta pa čez vse učit elje. Torej se bojé bojé! Klical ste duhove, ki se jih ne znebite kar tako. Pri sv. maši se moli za prostost in povišanje katol. cerkve, ne za sužnost birokrasko — frama-sonsko...“

Pri vsem tem nas veseli ena reč: Kmet že dviga glavo in razburjen povprašuje: Kaj, ali so naši otroci erarski saponi in državne goljate? Saj so vendar božji in naši, in torej ne pustimo, da se

bo vladalo v šoli v protiverskem in proticerkvenem duhu! Kaj, juda bodo pokopavali na naše pokopališče? Kdo je tako postavlo skoval? Poslanci! Torej pa niso volitve kar tako nepomenljiva reč in ni vse eno: kdo je poslanec: katoličan ali brezverec!...

Da, ljudstvo je treba vzbujati dandanes z vsemi dovoljenimi sredstvi, po časopisih, zborih, tudi v cerkvi! Z nami in proti nam ne boste delali, kar bo ljubo brezvercem! Pomnite, kar je pisal papež Pij IX. l. 1873 društvu nemških katoličanov: „... da treba stopiti čez ožji krog verskega življenja in se upirati z vsemi po državni ustavi dovoljenimi pripomočki nezmerni samovolji in mnogim zoper cerkev izdanim krivičnim postavam.“

„Pogubljiva zmeta je, da smatrajo sveitno oblastvo kot izvir vsega prava in stavijo tudi cerkev pod njeno vse-mogočnost! Saj vedo vsi kristjani, da je Kristus — Gospod — dal svojji cerkvi vso oblast na nebu in za zemlji; da je ukazal njej, naj uči vsa ljudstva na širni zemlji, brez dovoljenja in to tudi zoper prepoved njihovih knezov, in je izrekel obsodbo zoper vse one — ne izvzemši tudi kralje — ki ne poslušajo cerkve in jej nočejo verjeti!...“

In škof Zwerger piše: „Kriva politika je, če se izločujejo Kristusove naredbe iz državnih zadev, ali deloma ali docela. Ta napačna politika je popisana že v 2. psalmu: Zakaj razsajajo neverniki in mislijo ljudstva na ničemurnosti (upor zoper Odršenika). Raztrgajmo — pravijo — njegove (božje) vezi in strani vrzimo njegov jarem! — Oni, ki stanuje v nebesih, se jim smeja in Gospod jih zasmehuje!“

Da, ljudstvu treba razlagati glasno in jasno: Gosposka ima do svojih položnikov dolžnost, braniti jih v pravi veri, ravnati z njimi kakor veleva pravo in pravica! Deželna gosposka naj podpira sv. cerkev; naj brani njena prava, njeno

lastnino, njene predstojnike in služabnike zoper silo in krivico; naj odstrani tiste zadržke, ki ovirajo njeno delovanje! Tudi iz hvaležnosti in sebi v prid naj deželna gosposka brani sv. vero in sv. cerkev, ker jej prihaja mnogo dobrot od cerkve!... Ne pa: raztrgajmo vezi!...

Deželni proračun za l. 1906.

(Dalje.)

Kakor smo predzadajč obečali, hočemo navesti nekoliko podrobnih podatkov iz deželnega proračuna za leto 1906, in sicer iz posameznih poglavij in naslovov v tistem redu, kakor se nahajajo v proračunu samem.

I. Troški za deželni zbor.

Dnine in potnine deželnim poslan-cem 7.100 K; nagrada hitropiscema 720 K; troški za tisk 8.200 K; razni troški 100 K.

Skupni troški tega poglavja znašajo 16.120 K.

II. Splošni upravni troški.

Opravnine udom deželnega odbora: Deželnemu glavarju 6.000 K; štirim deželnim odbornikom po 4000 K na leto 16.000 K; dr. Josipu Abram častni dar 2.400 K. Skupaj 24.400 K.

Deželno tajništvo: Tajnik 6.200 K; podtajnik 3.400 K; konceptni vežbenec 1.600 K. Skupaj 11.200 K.

Deželni stavbinski urad: Glavni inženir 6.200 K; inženirski pristav 3.400 K; tehnični vežbenec 1.600 K; risar 2.190 K; dnevničar 1.200 K. Skupaj 14.590 K.

Deželno knjigovodstvo: Ravnatelj 6.200 K, z morebitno pomaknitve v višji plačilni razred 1.100 K; preglednik 3.400 K; 3 oficijali 8.500 K; 2 asistenta 4.200 K; 1 vežbanec 1.200 K; kalkulanti 2.190 K; dnevničarji 3.000 K. Skupaj 29.790 K.

Deželna blagajna: Deželni blagajnik

LISTEK.

Jezuit in prostozidar.

I.

V prestolnici neke pruske kneževine ob Donavi je služboval uradnik po imenu Emil pl. Hardeg. Bil je stare plemenitaške rodbine, ki je pa bila iz različnih vzrokov obubožala in prišla v precejšnje stiske. Bil je zelo izobražen in je dolgo let zvesto služil svojemu knezu. S svojo gospo Marijo se jetradil, da bi lepo vzgojil svoje otroke.

Le en pogrešek je imel Emil pred ljudmi, ki je zaviral njegovo povišanje ter mu napravljaj bridkosti: bil je veren katoličan, in enako tudi njegova soproga! Vsled tega mu višji niso bili naklonjeni in zadelo ga je sovraštvo — framasonov! Kadarkoli je menil, da ga povišajo, pa so ga prezrli in povzdignili druge nezmožne in nevredne ljudi.

„Ljuba Marija!“ dejal je večkrat užaljeni soprog, „na svetu nimamo ničesar upati. Brezbožna framasonska!“ svojat je povsod na krmilu, ima najvišje

*) Framasoni, prostozidarji, frajmauerji so udje skrivnih, prepovedanih družb, ki hočejo odpraviti oltarje in prestole, duhovsko in deželsko oblast.

službe in deli službe svojim klečeplazom, pa odstranjajo vse, ki so katoliškega mišljenja ter jih ošlevi s strupom laži in obrekovanja. Tudi kneze so omrzili ti framasoni, nekateri knezi pa so celo sami prostozidarji! Velika bridkost je to za katoličana!...

Mati pa ga je skušala potolažiti. „Zato pa imamo vsaj dobro vest, ki nas tolaži; plačilo nam ne odide. Saj preganjajo vse najbolj plemenite sinove katoliške cerkve; poglej le, kako ravnajo z jezuiti, ki so taka zasloba rimske stolice!...“

Pri takih pogovorih je stonel štiri-najstletni pobožni Karol ob očetovi stolici ter poslušal; sestra Bogomila je sedela pri materinih nogah, mali Avgust pa je ležal še v zibelki. Ali prišla je ločitev.

Emila je grizla britkost radi temne bodočnosti; in prišla je še bolezen ter kmalu končala njegovo življenje.

Mati Marija se preselila zdaj v bolj samotni oddaljeni del mesta, bliže pokopališča. Imela je nekaj podedovanega imetja; pa tudi pokojnino, ki jej je niso mogli odjesti sovražniki.

Knezu je bilo žal za skrbnega uradnika, kot se je zdelo; in pridni ter nardarjeni Karol je bil vsprejet valed knez-

jega odloka v oficirsko šolo. Karol bi bil sicer rajši duhovnik; ali ni hotel odkloniti velikodušne ponudbe. Tudi družinske skromne razmere niso bile ugodne za dolge študije.

Avstuj pa ni bil tak značaj, ampak bolj nemiren, lahkomisljen, nestalen in svojeglave, če tudi dobrega srca. Ta je napravljaj materi več skrbi nego Karol.

Karol je bil postal častnik; ali ostal je vendar le veren in pobožen. Vedel je, da je treba — poleg vojaške službe — tudi Bogu služiti. Bolelo ga je, ko je videl neverški duh in sovraštvo do kat. cerkve, ki se je širilo deloma tudi med častniki, in da je marsikateri njegovih tovarišev bil v framasonskem redu, ne da bi vedel, v kakem nevarnem društvu je. Še vedno si je želel, da bi mogel priti v duhovski stan, ali kako?

Nekega večera ga je mikalo, da je šel k „šmarnicam“; iskal je tolažbe pri Nebeški kraljici. Plemeniti mož se ni bal, kaj poreko ljudje. Ko pride iz cerkve, je bila že noč. Kar ga nekdo pokliče po imenu.

„Hardeg, ali si ti?“

„Da, gospod stotnik.“

„Eh, opusti to! Če hočeš, da bo deva prijatelj, tikaj me. — Kako pa, kje si bil? Menda si prišel iz cerkve?“

Zdi se mi, da te bolj mika molitev, nego vaditi vojaške novince. Sicer pa rešpekt pred tabo! Ti si mi najljubši častnik v polku. Te framasonske druhalj pa niti videti ne morem; saj zasramujejo vse, kar je krščanskega. Da bi jaz ukazal!“

„Danes si pa hud, stotnik Kugler.“

„A res, ali že veš, kaj je napravil lajtenant Bernauer? Bil je tudi tvoje vrste. Pustil je službo ter postal — čuj jezuit!“

Zdaj pa pojva v angleško kavarno na pivo.“

Karolu se je posvetilo pred očmi: „Bernauer jezuit!“

„No, da. Framasoni koljejo jezuite, kar se da. Že niso tako slabi; kar ti preklicani framasoni sovražijo, ne more biti slabo; ose se ne lotijo slabega suda. Rešpekt pred Bernauerjem! Jaz sem bil sam framason in jih poznam. A kdor dandanes gre k jezuitom, ko jih vse preklicuje od najrevnejšega capina do ministra — tak ima več srčnosti, nego vojak med točo krogelj.“ In šla sta v kavarno.

Ali Hardeg ni imel obstanka v kavarni in kmalu se je poslovil.

(Dalje pride.)

4.300 K; sluga II. razreda 1.300 K. Skupaj 5.600 K.

Deželna pisarna: Kancelar 3.400 K; oficijal 2.700 K; 2 asistenta 4.000 K; dnevničarji 6.000 K; 1 sluga I. razreda 1.500 K; 1 sluga II. razreda 1.300 K. Skupaj 18.900 K. Nagrade in podpore 600 K. Potni troški 4.000 K.

Potrebščine deželnih uradov: Za pisarniške potrebščine 2.000 K; za tisk 10.000 K; za vezanje knjig 800 K; za svečavo 1.100 K; za kurjavo 1.200 K; za opravilo 1.000 K; za snaženje 600 K; za obleko slugam 300 K; razne potrebščine 469 K; za zavarovalnino vrednostij pri deželni blagajni proti ulomu 331 K. Skupaj 17.800 K. Deželni zakonik in ukaznik 1.000 K. Deželni statistični urad 2.500 K. Deželni kmetijski urad 5.000 K.

Za pobiranje deželnih užitinskih davščin: Plače dnevničarjem in opravnikom 13.000 K; tiskovine 500 K; razni troški 500 K. Skupaj 14.000 K.

Skupni troški tega poglavja znašajo 149.380 K.

III. Troški za deželno posestvo.

Vzdrževanje deželnih poslopij: Upraviteljstvu vojaške bolnišnice za male troške pri vzdrževanju letni donesek 88 K; požarna zavarovalnina za poslopja in opravo 88 K; za kronberško vodo, porabljeno v vojaški bolnišnici in v deželni palači 240 K; za redno vzdrževanje deželnega dvorca in vojaške bolnišnice 6.000 K. Skupaj 6.416 K.

Javni davki: Zemljarina z dokladami za vrt vojaške bolnišnice in za zemljišča na goriškem gradu (zemlj. parc. št. 223/6 259 in 263/1) 17 K; ekvivalent VI. desetletja, z ozirom na plačilni nalog, ki je došel pod št. 6537.02 2731 K. Skupaj 2749 K.

Skupni troški tega poglavja znašajo 9.155 K.

IV. Za poljedelstvo.

Podpore: C. kr. kmetijski družbi 2.340 K. Kmetijskim društvom izredne podpore 10.000 K. Nagrade za pokončanje strupenih kač 500 K. Troški za zabranitev živinske kuge 600 K. Deželna kmetijska šola 44.136 K. Predplačila za obnovitev vinogradov 20.000 K. Podpora zalogu za trlo- in sadjerejo izredne podpore 4.000 K. Za izvršitev zakona glede dopuščanja bikov: Komisijski troški 1.200 K; troški za prirejevanje govednih razstav 2.500 K. Skupaj 37.000 K. Za zavarovanje goved: Plača in stanarina živinozdravniku 3.400 K; komisijski troški in troški za zdravljenje goved 3.000 K. Skupaj 6.400 K. Vodopisni troški 700 K. Za zboljšanje travnikov na Krasu 2.000 K. Za ustanovitev kmetijskih posojilnic 1.000 K.

Skupni troški tega poglavja znašajo 81.756 K, izredni troški 14.000 K.

V. Troški za javno varnost.

Za nastanitev orožništva 24.716 K. Za orožniške priprave 1.400 K. Potirni troški 22.000 K. Za oskrbovanje pokorilcev 6.000 K. Za prevažanje obojencev in preiskovancev 60 K. Stalni prispevek goriškemu gasilnemu društvu 200 K.

Skupni troški tega poglavja znašajo 54.376 K.

(Dalje pride.)

Vabilo družbe sv. Mohorja.

Bliža se čas za vpis v družbo sv. Mohorja. Uljudno zato vabimo in pozivljamo številne ude naše družbe širom slovenske domovine in v tujini, naj se zopet in v čim največjem številu vpišejo v družbo dosedanji udje in naj pristopi tudi prav mnogo novih! Č. gg. poverjenike pa prosimo, da zopet prevzamejo svoje dostikrat zelo težavno ali tako hvalevredno in koristno delo ter nabere čim več udov!

Književni dar za l. 1906 je sledeči: 1. „Zgodbe sv. pisma,“ 13. snopci. — Ali treba „Zgodbe“ na novo priporočati? Ne! Priporočajo se same tako po svoji vsebini — saj sv. pismo je knjiga vseh knjig — kakor po lepi razlagi, vnanji obliki in slikah. Zato le pridno zopet sezite po njih!

2. „Sveta družina,“ vzor krščanskim družinam. Nauki in molitve v posnememo in čiščenju sv. družine nazareške.

Izdajo „Cerkvenega molitvenika“, katero je naznanil letošnji „Koledar“, smo odložili na kasnejši čas, ker nam je došla želja iz lavantinske in ljubljanske škofije, naj se toliko časa počakamo, da se bo mogoče skupno posvetovati tudi o tistih stvareh, ki jih bo ljudski izdaji „Cerkvenega molitvenika“ za večjo privatno porabnost „Sveta družina“, ki ga

je spisal g. J. M. Seigerschmied. Prvi del obsega 31 premišljevanj o sv. družini, drugi običajne molitve.

Molitvenik se bode dobival tudi vezan, in sicer stane vezanina v platno z rdečo obrezo 60 v. v usnju z zlato obrezo K 1.20. — Cenjene ude prosimo, da naročujemo samo te in ne drugih veznin, da se delo v knjigovoznici in pri razpošiljanju knjig preveč ne otežkoči.

3. „Pri severnih Slovanih.“ Potopis. Spisal Josip Lavtižar.

Slovenecem že znani potopisec, gosp. župnik Josip Lavtižar, nas v tej knjigi vodi k našim severnim bratom, na Muravsko, Šlezijo, Češko in Galicijo. Opisuje nam lepo tamošnje kraje, vodi nas po znamenitih zgodovinskih mestih, pripoveduje nam mnogokaj iz starodavne slovanske zgodovine. Knjiga, katero bodo krasile mnoge podobe, bo gotovo vsevsestransko zanimala.

4. „Lešniki.“ Knjiga za odraslo mladino Spisal Jož. Stritar.

Profesor Jož. Stritar, znani naš pisatelj, je zopet spisal knjižico za odraslo našo mladež. Obsegala bode knjiga veliko število mičnih pesmic, več igrokaznih prizorov, nekatere živalske pogovore, povest „Pavle“ in spomine iz mladostnega življenja.

5. „Uporniki.“ Zgodovinska povest. Spisal Ivan Lah. („Slovenskih Večernic“ 58. zvezek.) Mnogokrat se je že izrekla želja, naj družba izda daljšo povest. Tej želji hočemo ustreči z „Uporniki“. Snov je zajeta iz domače slovanske zgodovine v prvi polovici minulega stoletja.

6. Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1907. Odbor se hoče potruditi, da bo vsebina koledarju kolikor mogoče raznovrstna in mikavna. Cenjene pisatelje pa prosimo, da nam čim prej pošljejo svoje prispevke.

Nabiralne pole z denarjem naj se odbora dopošiljajo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja za posamezne pošiljateljce.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“

V Celovcu, 15. prosinca 1906.

O d b o r.

Politični pregled.

Državni zbor. — V torek se je torej zopet sešel naš državni zbor, in je imela ta dan poslanska zbornica sejo. V ti seji je naznanil voditelj naučnega ministerstva poslanski zbornici, da je vlada odtegnila zakonski načrt glede ustanovitve italijanskega vseučilišča v Roveretu. Bilo je stavljenih poseben od strani italijanskih poslancev iz Istre in iz Trsta več interpelacij lokalnega pomena, tičočih se raznih javnih del. Nato je prešla zbornica k dnevnemu redu, kojega prva točka je zakonski načrt glede kontingenta novincev za leto 1906. Govorila sta poslanca Prazak in grof Sternberg. Poslanec Prazak se je pritoževal o tem, češ, da je vlada v vojaških zadevah preveč ustregla zahtevam Madjarov. Govornik pravi, da bi sicer ne imel nič proti temu, ako bi se vlada ozirala v isti meri tudi na zahteve Slovanov. Grof Sternberg pa je po svoji stari navadi razveseljeval s svojimi burkami zbornico. Povedal pa je tudi marsikatero resnično. Napadal je pa brezobzirno vse skraja. On je sicer popolnoma za dovoljenje novincev, kajti močna armada je po njegovem mnenju glavna opora vsake države. Ali vodstvo armade bodi izročeno svežim močem. Stari generali postanejo preokorni in pretrogglavi ter nimajo nikakega smisla za nove ideje. Zato pa naj bi šel, po govornikovem mnenju, vsak general, ki je dopolnil 60. leto svoje starosti, v pokoj, in če je ta general tudi član cesarske hiše. Že Likurg, rekel je govornik, določil je 60. leto človeške dobe kot mejo, do katere je človek v javnem delovanju še za rabo. Posebno hud je bil govornik na našega ministra za zunanje reči, grofa Goluchovskega, v katerega diplomatsko modrost ne stavi posebnega zaupanja. Tudi na ministerskega predsednika je hud grof Sternberg, to pa zaradi nove

volilne reforme. Rekel je, da je vsakdo grobokop naše države, ki takemu ministru kaj dovoljuje. Omenil je tudi nekega slučajja, v katerem se je neki Gautsch sorodnik, ki je bil državni uradnik, v denarnem pogledu še precej pregrešil in očital je vladi, da je to zadevo nekako potlačila, da ni prišla v javnost. Konečno pa je rekel, da je treba novince vendarle dovoliti, kar je vzbudilo med poslanci velik smeh. Baron Gautsch je odbil na kratko napade grofa Sternberga. Priznal je, da je pred leti neki uradnik, ki je bil z njim v sorodu, res doprinesel neko nekorektno dejanje, a ta uradnik bil je takoj odpuščen. Zgodilo pa se je to takrat, ko ni imel baron Gautsch pri vladi ničesar opraviti. Sicer pa je rekel baron Gautsch, da prepušča z mirno vestjo javnosti sodbo o vrednosti napadov grofa Sternberga.

Kriza na Ogrskem. — Glede resitve ogrske krize se nabajamo še vedno med upanjem in strahom. Voditelji koalicije se posvetujejo v Budimpešti že par dni o tem, kaj naj odgovore na cesarjevo sporočilo, katero jim je ustno naznanil grof Julij Andrassy, ki je bil v petek in v soboto vsprejet v daljših avdijencah pri cesarju. Koj po odhodu grofa Andrassyja so pisali listi, da ni mnogo upanja, da bi se kriza rešila ugodno. Tak utis da so napravile avdijske pri cesarju na grofa Andrassyja. Zdaj pa, ko so se voditelji koalicije že dva dni posvetovali o tem, kar jim je grof Andrassy povedal o namenih krone in o pogojih, pod katerimi je krona pripravljena imenovati ministerstvo iz sedanje parlamentarne večine, čujejo se iz Budimpešte glasovi, po katerih bi se dalo soditi, da pride med krono in med ogrsko opozicijo mogoče vendarle do nekega kompromisa. Po omenjenih vseh prevzel bi vodstvo novega ministerstva bivši trgovinski minister Daranyi.

Carinska vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo. — Listu „Peterburskije Vedomosti“ pišejo iz Sofije, da je Avstrija zaradi tega napela vse svoje moči, da prepreči carinsko zezo med Srbijo in Bolgarijo, ker se boji, da vtegne postati carinska zveza stopinja na potu do politične in vojaške zveze med imenovanimi balkanskimi državama, katere zveze se pa Avstrija bolj boji nego carinske zveze, ker bi taka zveza znala popolnoma uničiti sebične namene, katere goji Avstrija glede Balkana.

Vojaška konferenca. — Pod cesarjevimi predsedstvom je imel v ponedeljek najvišji vojni svet sejo, katere so se udeležili: cesar, nadvojvoda Fran Ferdinand, nadvojvoda Friderik, šef generalnega štaba Beck, vojni minister Pittreich, fem. Uexküll in fem. Kropatschek.

Danski kralj umrl. — Danski kralj Kristijan je dne 29. jan. umrl po kratki bolezni v 88. letu starosti. Naslednik umrlega danskega kralja Kristjana IX je njegov sin Friderik VIII. Kralj Friderik VIII. je 30. m. m. naznanil v posebnem proglasu narodu svoj nastop na prestol. V proglasu pravi kralj, da hoče vladati v duhu umrlega kralja. Proglasanje Friderika VIII. danskim kraljem se je vršilo na tale način: Ministerski predsednik danski je stopil 30. m. m. na balkon palače Kristjana VII. in trikrat zaklical: Kralj Kristjan je mrtev. Živila Njegovo Veličanstvo kralj Friderik VIII. Množica je navdušeno klicala „hura“. Nato je kralj v gala uniformi stopil na balkon ter imel na ljudstvo kratek nagovor. Ko se je kralj odpeljal v svojo palačo, ga je ljudstvo burno pozdravljalo.

Bosniški narodni junak Čengić umrl. — V Foci v Bosni je umrl der-višbeg Čengić, eden najuglednejših Bošnjakov. Bil je iz rodovine Čengićev, katerih ime se opeva v narodnih pesmih, in je bil udeležen pri vseh zgodovinskih dogodkih v Bosni in Hercegovini v zadnjih 40 letih.

Stoletnica osvobođenja Belgrada. — Dne 13. decembra t. l. poteče sto let, odkar se je Belgrad osvobodil turškega jarma. V proslavo tega imenitnega dne namerava belgradska mestna občina prirediti veliko slavnost, na katero bo povabila tudi zastopnike bratskih mest Zagreba, Sofije in Ljubljane.

Dogodki na Ruskem. — Iz Tiflisa poročajo, da je bil tam umorjen z bombo načelnik generalnega štaba, general Griansnof.

Dopisi.

Iz Vrtojbe. — Od 21. do 28. januarja obhajali smo pri nas sv. misi-

jon in ga tudi sijajno završili. Vsak dan bili so po trije govori gg. misijonarjev oo. Kitaka, Geršaka in Flisa in vsakkrat bila je cerkev polna poslušalcev. Glinljivo je bilo videti, kako so vsi verniki pazljivo poslušali lepe in premišljene govore — a tolažilno tudi to, da so skoraj vsi prejeli sv. sakramente. Upajmo, da bo sv. misijon obrodil obilo sadu in zapustil obilo blagoslova v naši duhovniji. Vsa čast in hvala pa našemu č. g. vikarju, ki nam je preskrbel to veliko milost. — Misijoni so sv. ustanove katol. cerkve, najuspešnejše orožje proti grehu in grdim pregrešnim navadam, najboljšo sredstvo za povzdigo verskega življenja. Zato se pa vsi dobri ljudje veselijo sv. misijona — in vsak pošten kristijan porabi lepo priliko v korist svoje duše.

Toda naš misijon v Vrtojbi osmešiti je hotela uže pred časom in pretekli teden kar v obeh številkah goriška dolgojezična bahura, ki sliši na ime „Soča“. Koliko laži, obrekovanja je nagromadila v svojih predalih, se je lahko prepričal vsak Vrtojbec, ki je slišal misijonarje, a čital tudi zapiske goriške klepetulje. Obrekovani so bili gg. misijonarji, g. vikar in vsi dobri domačini. Zato pa tirja čast naše občine, da zavrne te napade naše županstvo z isto odločnostjo, s katero je zavrnilo svoj čas napad „Soče“ na našega župana. Takrat je „Soča“ krada čast eni osebi, županu, sejal pa krade čast celi občini. Zavrnite, dragi domačini, te sramotilne napade na čast svoje občine s tom, da ta umazani, zakotni, protiverski list kar vrnete ter ga z malovrednim sinčkom „Primorcem“ vržete iz vsake hiše, kamor prihajata.

„Soča“ se boji, da se zmanjša sedaj po sv. misijonu število njenih privržencev in naročnikov — pokažite, dragi domačini, da po sv. misijonu nima več vstopa v krščansko družino protiverski list.

Rihemberg, dne 25. januarja 1906. — Praznično je napravljena danes vsa župnija, dosedaj blizo eno leto že osirotela po smrti blagega župnika Andr. Brezavščeka, raz hiš in zvonik: vihrajo zastave, zvonovi zvone, in ko zvona glas doni z višinj, moža glasi se slutno in spomin, — ki danes dohaja. V nedeljo 21. januarja je kural g. Josip Albert Strancar jemal slovo v bližnjem Štanjelu od svojih vernih ovčic; v mnogih letih svojega bivanja imel je tudi nasprotnikov, kakoršnih nikjer ne manjka; ali pri slovesu ni bilo suho nobeno oko, in oni ki so mu bili včasih neprijazni in neugodni v kakih malenkostnih zadevah, jokali so se kakor otroci, vse ljudstvo je plakalo po cerkvi. Poprej ni vedel on, a sedaj se je moral prepričati, da so ga ljubili tako, kakor je ljubil on nje; da vez ljubezni je bila med njimi trdnjša, kakor se je navidezno prej kazala! In zakaj bi ne teklo solze žalosti in hvaležnosti, ko je došel dan, da mora vkipeti oboje? Vso cerkev je on prevrtnal, župnišče prenaradil, da mu mora biti hvaležno ljudstvo in naslednik, za kar je bilo treba potrositi 5000—10.000 kron. Blizalo se je delo na novi železnici, sprevidel je dušno nevarnost, katero je odpravil s tem, da je ustanovil za dekleta Marijino družbo, za katero se je toliko in z uspehom trudil; za mladenče hotel je osnovati izobraževalno društvo, najeti je hotel primerno sobo, a 5 krat so mu jo odrekli, ker so nasprotniki mu delo spodkopali; ustanovil, vse posloval in vodil je Reifeisnovo posojilnico, ktera ima 80.000 K prometa; šola glede verouka je najbolje kvalifikovana; hotel je brez obremenjenja občine kuracijo spremeniti v župnijo; ubogim je bil vedno podpora in bolnikom tolažnik. Da ni vsega dosegel, so krivi nekteri ljudje, ki so mu nasprotovali z zgovornim, zapeljivim jezikom. Pri odhodu pa so spoznali, kaj so zgubili: zato pri slovesu ni bilo suho nobeno oko.

Kjer je bilo treba dela, pozvali so gospoda Strancarja, in mož je odgovoril tukaj sem. Ti kaplan, upravljaj župnijo Sv. Križ, Ti kural, upravljaj Gabrije, tudi Branico dvakrat, tudi Kobljeglavo; vselej pokazal se je delavnega moža. Ne le na cerkvenem, tudi na narodnem polju, je bil koj na nogah. Ti g. Strancar, hajdi v Datovlje: tje sta prišla na javen shod dva govornika iz Gorice, Datovce in druge Kraševce „farbat“; videl sem Te osebno, kako si spretno vodil, Tomajci se Te še spominjajo, saj ves zgoranji Kras in bližnje Vipavsko Te pozna, in Datovci so iz Savljov postali Pavli. Za takim uspehom je spomin sladak. Vstrajaj tudi v Rihembergu, čeravno Ti bo metal pred noge polena „diabolus rotae“; in

vi dobri Rihemberžani vedite, da ko zvana glas doni z višin, moža glasi se slutvo in spomin. Ne pišem iz namena, da bi se gospodu župniku prilizoval, ampak ker v Rihembergu se je nakopilo strašnega dela, katero morate skupno izvrševati, in preteklo bo več let, pa predpriprave se morajo že kaj začeti, težave bodo velike, nekatere so znane, druge se tekem časa pridružijo: najprej treba medsebojnega zaupanja, in ta je moj namen, da veste, kaj imate; najboljši general pa ne dobi zmage nikoli sam brez pomoči udanih in poštvovalnih vojakov; pa tudi najboljši vojaki na svetu brez generala so telo brez glave: vrli bodite junaki, mož pri možu z ramenom ob ramenu pod njegovim vodstvom. Pri slovesnem vsprejemu pod slavolokom vpričo občinskega odbora in vsega zbranega ljudstva — po nagovoru č. g. kaplana Milaniča v imenu duhovljanov in po pozdravu župana g. Pavlice v imenu občine je vendar slovesno se izrekel, da se je držal in se hoče še držati gesla: „Ne le, kar veleva mu stan; kar more, to mož je storiti dolžan“. To geslo bodi posebno za Rihemberžane častito, ker je je izrekel pesnik, ki je nekdanj v Rihembergu služboval.

Občini stanjelski pa izrekam tem potom najlepšo zahvalo v imenu preč, g. bivšega kurata, sedaj župnika v Rihembergu, za udanost in čast, katero ste skazali že prej, posebno pa ob njegovem ganljivim odhodu; kar mi je bilo videti hvaležno ljudstvo pozdravljajoče s solznimi očmi; lepo je bilo gledati 5 kočij v vrsti; a da je občina svoje zastopnike poslala, ki so gospoda spremili v novo službo, med temi blagega gosp. viteza J. sipa Fabijanija, župana Stanjelskega, kateri je v svoji lepi kočiji spremljal g. bivšega kurata, to pa je bilo od Stanjelske strani krasno, in Rihemberškemu ljudstvu najlepše priporočilo in želja, naj bi bilo njegovo delovanje v novem vinogradu tako plodonosno, kakor je bilo pri Vas v Stanjelu.

Stefan Valentinčič,
kurat v Gabriji.

Novice.

Velečastiti monsignor dr. Frančišek Sedej se mudi danes na Dunaju, kjer se vrši kanonični proces.

Uradno razglašeno imenovanje goriškega nadškofa. — Dunajski uradni list „Wiener Zeitung“ je priobčil v torek imenovanje m. ns. dr. Sedeja goriškim knezo-nadškofom. Imenovanje se je izvršilo dne 20. t. m.

Novi župnik v Rihembergu. — V četrtek dne 25. januarja je došel v Rihemberg novi župnik g. Josip Štrancar. Sprejem je bil prav lep in prirčen ob obilni udeležbi domačega ljudstva. Novemu g. župniku kličemo: Na mnoga leta! Bog Vas živi in ohrani v zdravju v čast Božjo in v zveličanje izročene črede.

Imenovanje. — Sodnim avskultantom je imenovalo predsedništvo višje deželne sodnje v Trstu, gosp. Antona A b r a m a. Sodni kancelist na Volovskem, gosp. Hugon V o n č i n a je postal pisarniški oficjal.

Za „Slovensko slrotišče“: P. n. gg. Ivan Franke, vikar 2 K, Katarina Gabršček 3 K, Avguštin Ferletič 1 K, Josip Skočir, dekan 2 K, Neimenovan 50 v, Jakob Ivančič v Selcah št. 6. 5 K, Ivan Leban, kurat 10 K; Ignac Valentinčič, župnik 10 K; Ivan Kokošar, župnik 4 K; dr. Josip Dermastja 6 K.

Knjižica „Soc. vprašanje“ † dr. Josipa Pavlice 5 K.

Bog vsem stotero poplačaj!

Dar. — Uprava „Primorsko-ga Lista“ je prejela za „Slovensko Alojzijevisče“ 5 K, za „Šolski Dom“ 5 K in za „Katoliško slovensko delavsko društvo“ 10 K, katere je daroval g. Anton Podgornik v Broklinu v Ameriki. Č. g. Ivan Leben nam je poslal za „Alozijevisče“ 10 K.

Za Alojzijevisče: Preč. g. Jož. Skočir 10 K, g. Ant. Podgornik, mizar v Broklinu (Amerika) 5 K, Tešimir radujoč se imenovanja novega knezonadškofa 10 K.

Bog povrni!

Za pogoreleca Janeza Ivančič v Smastl št. 2 je darovala slavna posojilnica in hranilnica „Monte di Pietà“ v Gorici 60 K Bog plačaj!

Nadaljne darove sprejema kuratni urad na Libušnjem.

Ivan Leban,
kurat.

† Ferdinand Jonke, župnik v sv. Križu je umrl v pond. ob 10. uri predpoludne po devetdnevni mučni bolezn. Pokojni župnik je podlegel hudi pljučnici v najlepši moški dobi 34 let. P. v m.!

V Kamnjah na Vipavskom priredi tamošnje „Slovensko katoliško izobraževalno društvo“ v nedeljo dne 4. februarja v prostorih gospoda F. Furlana pri „Rebku“ veselico s sledečim vsprejedom: 1. Koračnica, udarja tamburaški zbor; 2. H. Stube: „Želje“, poje moški zbor; 3. V. Vodopivec: „Venček slovenskih napevov“, udarja tamburaški zbor; 4. I. N. Bartl: „Nos“, poje moški zbor; 5. A. Dahnbley: „Valse elegante“, udarja tamburaški zbor; 6. Deklamacija; 7. „Kmet Herod“, burka v dveh dejanjih. — Začetek ob 3. in pol uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev, sedeži prve vrste 1 K, sedeži druge vrste 60 vinarjev. K obilni udeležbi uljudno vabi

o d b o r.

Odgubana je bila, potem ko je bila zaradi nenravnega življenja obsojena na 7 dni zapora in je tudi to kazen prestala, v svojo pristojno občino Kobarid 45 letna Marija Kranjc.

Prijet begun. — Orožništvo je prijelo te dni blizu Kormina vojaškega beguna Ivo Kostiča, iz Kotora, ki je hotel iti preko Italije v Ameriko.

Družba sv. Mohora. — Kdor želi vpisati se v to prekristno družbo, naj stori to prej ko prej. Stare ude prosimo, naj ostanejo družbi zvesti. V Gorici se vpisuje in plačuje pri cerkveniku stolne cerkve g. Jožefa Čigonu.

Vojaški nabori v letu 1906. — Ma Goriškem se bodo letos vršili vojaški nabori v tem-le redu, in sicer: V Gradišču 3. in 5. marča; v Korminu 1. in 2. marča; v Gorici (za goriško okolico) 9., 10., 12., 13., 14. in 15. marča; v Gorici (za mesto) 7. in 8. marča; v Ajdovščini 20. in 21. marča; v Kanalu 16. in 17. marča; v Tolminu 23. in 24. aprila; v Cerknem 26. aprila; v Kobaridu 28. aprila; v Bovcu 30. aprila; v Komnu 20. in 21. aprila; v Sežani 17. in 18. aprila; v Trzinu 11. in 12. aprila in v Červinjanu 19., 20. in 21. aprila.

Radi žganja zmrznil je dober kmet po domače „Tratar“ iz Loma, ko je šel s Slapa proti domu. Šli so ga iskat drugi dan, ko ga ni bilo domov in so ga našli v snegu trdega!

Šesta lekarna. — V Gorici namepravajo ustanoviti šesto lekarno. Mestni svet se je v tem pogledu uže ugodno izjavil. Ako se namen uresniči, ustanovila se bo šesta lekarna v ulici sv. Klare.

Družba sv. Cirila in Metoda je poslala l. 1904 in l. 1905 vsem svojim podružnicam okrožnico, v koji pojasnuje, da se v njenih „Vestnikih“ izkazujejo vsakokrat le oni dohodki, ki jih je prejemale za preteklo upravno leto. V poročilu za veliko skupščino v št. Jariju ob juž. žel. 14. septembra 1905 so zaznamovani torej dohodki za solčno leto 1904. Zato ne more tiskan biti med prispevki za 1904. leto n. pr. oni, ki se nam je izročil še le 8. januarja 1905. leta. Priobči se samoumevno še le v „Vestniku“ za prihodnje leto. — Velik nered bi učinili v svojih knjigah, ko bi delali izjeme. Naj se nam ob podobnih slučajih ne očita „nepaznost“ in naj podružnice ne pišejo z izrazi, kakor n. pr. „zahtevamo popravo“ i. dr. Ko bi vodstvo, — oprto na zgoraj zazuamovane svoje izjave — rabilo tuprilično take besede, bilo bi to umljivo. Nam napravam niso na pravem mestu. A ni na tem, da bi dokazovali, kako napak učinjajo drugi in naše pismo tudi nikdar ne gre na robatoz izrazov. Pač pa stojimo vsakokrat za domovinsko dareljivo ljubav, na kojoj Vas vabimo to že v tretje pojasnujoč tudi danes.

Velevažen odlok tržaškega namestništva. — V pondeljek je c. kr. namestništvo v Trstu razglasilo, da se posli politične oblasti prve instance in stvari okrajnega šolskega nadzorstva, ki jih je doslej oskrbjal mestni magistrat, razun iztirjevanja davkov, izročalo „c. kr. namestništvu svetovalcu v Trstu“, določenemu za oskrbovanje teh agend.

Dotična naredba napravila je na tržaško kamoro velikansk utis, to pa posebno zaradi tega, ker je tako odredbo magistratna tržaška gospoda sedaj najmanj pričakovala. Vsaj tako se je izrazil sam žid Venezian, ki ima dandaves pri tržaški mestni upravi glavno besedo. Da je taka odredba dalekosežnega pomena,

to sprevidi lahko vsakdo, kateremu je količkaj znan delokrog politične oblasti prve instance. V Trstu so Italijani ta delokrog, katerega jim je poverila državna oblast, tako zlorabili, da se je moral vsakdo čuditi, da ni vlada vže kedaj storila tega koraka. Postavne določbe bile so tržaški magistratni gospodi deveta briga, in vso moč, katero so imeli v rokah kot politična oblast prve instance, vporabljali so zgolj le v svoje strankarske namene. Posebno se je to godilo pri podeljevanju koncesij za razne obrti. V Trstu ni zadnji čas mogel priti več domačin do koncesije, na podlagi katere bi zamogel odpreti kako gostilno, dočim so take koncesije kar ponujali ljudem, ki so prišli v Trst iz bležene dežele, in tako se je godilo z vsem in povsod. Sploh je tržaški kamori s to odredbo odvzet velik del moči in vpliva na tržaško prebivalstvo, in se bodo njene posledice v javnem tržaškem življenju kmalu pokazale.

Oddelek namestništva, ki bo vršil posle prenešenega delokroga, ki so bili doslej poverjeni magistratu, bo imel v Trstu svoje uradne prostore v ulici Caserma 7, v I. in II. nadstropju v tisti hiši, kjer je bilo začasno nastanjen tržaško namestništvo. Voditeljem oddelka je imenovan namestniški svetovalec Alojzij Fabiani, njegovim namestnikom pa namestništveni tajnik dr. Emil pl. Fabrizi. Razun tega so temu novemu uradu prideleni: okrajna komisarja Ernest conte Dandini, sedaj v Sežani, in dr. Karol Lusina v Poreču, nadalje namestništveni koncipist dr. Josip Mosettig v Kopru in namestništveni konceptni praktikantje dr. Livij Ličen, dr. Silvij Baldessari in Josip vitez Franzoni.

Okraden na potovanju. — Djaku Pavlu Gromanu je bil med št. Petrom in Divačo ukraden kovčeg, v katerem je imel vrednosti za 1000 K.

Roki sta zmrznili pri vajah v Gospi sveti na Koroškem častniku Silvaticija. Morali so ga prepeljati domov.

Najhitrejša vojna ladija vseh ladjevij je avstrijski „Erzherzog Friedrich“, ki prevozi v eni uri 2057 vozlov. Ladja je ravnokar spuščena v morje, in jo je zgradila ladjedelnica v Trstu, ki gradi enako ladjo „Erzherzog Ferdinand Max“, ki bo v nekaj mesecih izgotovljena.

Molitev iz šole hočejo odpraviti v nekaterih krajih Zgornje Avstrije. Linški mestni zastop je sklenil, naj se na dekliški šoli v Sartenu, katero obiskuje slučajno par protestanskih deklic, odpravi katoliška molitev pred ukom in po uku, mesto nje pa vpelje neka vodena mešanica, ki bi ugajala tudi nekatoškim otrokom. Deželni šolski svet gornjeavstrijski je temu odloku pritrtil, sklicevaje se na ljudsko-šolski zakon. Pretekli teden pa je deželni odbor, ki je po večini katoliškega mišljenja, sklenil pozvati ministerstvo, naj svoj neumestni odlok glede molitve prekličie. Liberalni odbornik dr. Jäger, pa je stavil nasprotni predlog, naj se sploh vsaka molitev iz šolskega pouka odpravi. Seveda je za sedaj propadel. A to ravnanje izpričuje, s koliko silo napadajo liberalci vse, kar je še v šoli katoliškega ostalo. Značilno je, da imajo protestantje v Lincu svojo lastno šolo, a naščuvani protestantski starši so svoje otroke raje poslali v katoliško šolo, da so mogli na podlagi določb šolskega zakona izpodrinuti katoliško molitev.

Orjaška brada. — Policija je aretirala v Oseku zaradi beračenja po hišah moža, ki ima čudovito dolgo brado. Brada je namreč dolga 140 cm. in mož jo ima spleteno v kito in vloženo speto na ta način, kakor imajo ženske lase.

Potres na Predarelskem. — Na Predarelskem so imeli v nedeljo močan in več sekund hud trajajoč potres.

Ženska gimnazija se odpre okoli Velike noči v Berlinu. Gimnazija je urejena malo drugače kakor so urejene druge sedanje gimnazije in odgovarja popolnoma vsem modernim zahtevam.

Žene na tehniku. — Virtemberško naučno ministerstvo je objavilo, da se bodo v bodoče sprejemale na tehniko tudi ženske, če bodo ugodile vsem zahtevam, ki jih mora izpolniti vsak slušatelj tehnike.

Edisonova prerokovanja o bodočnosti elektrike. — Ob začetku novega leta gorori Edison o imenitni bodočnosti elektrike. Pravi, da bo kmalu napočil tisti čas, ko se ne bo proizvajala elektrika s pomočjo premoga in parnega

stroja, ampak direktno iz premoga, katerega ne bo treba nikamor prevažati, ampak ga bodo pustili ležati tam, kjer kjer ga bodo našli. — Edison je iznašel nekakšno akumulatorsko baterijo, ki pravi o njej, da bo storila elektriko dosti cenejše kakor vsake konjske moči. Pri tem omenja prostor, ki se bo odprl v Londonu s tem, da bodo porli konjeke hleve, ki bodo potem nepotrebni, ko ne bo rabil nihče več konj. — Nazadnje še omenja, da bodo odpravljene tudi železnice in ljudje se bodo prevažali po zrakoplovih s kraja v kraj. Take zrakoplove misli videti frčati po zraku še pred svojo smrtjo. — Tudi ladje se ne bodo pomikale več po morju s pomočjo pare, ampak potom elektrike. Taka ladja bo rabila do Amerike — 3 dni.

Originalna napitilca. — Pred dvema letoma sešli so se v Klansenu v južnih Tirolih nekteri romarji in romarice, ki so se bili udeležili zadnjega tirolskega romanja v Sveto deželo. Po dokončani službi božji zbralo se je kakšnih 120 romarjev in romaric pri priprostem obedu. Slišale so se razne napitnice in veselje je priklopelo do vrhanca; kar vstane priprosta kmetica, v stari tirolski narodni noši ter začne govoriti. Vsebina govora je bila: da je že izza otroških let zapazila, kako da možki v svoji prevzetnosti ženske zaničujejo in to po krivici. V teku let pa da se je to mnenje v njej še bolj vtrdilo. Vedno da ji je bilo v tolažbo dejstvo, da Kajin Abel nista bila ženskega temveč moškega spola, da so le judje moškega spola Gospoda križali, med tem ko so ženske Njegovo trpljenje objokovale. Putem nadaljuje, da je pri svojem romanju v Rim in Sveto deželo vedno posebno rada molila na grobovih svetih mučencev in se pri tem iz srca veselila, da so trinogi in rablji, ki so svete mučence trpinčili, bili vedno možki ni nikdar ženske. Vendar pa pravi nazadnje, da če tudi ima tako slabo mnenje o moških, da vendar izvzame tri osebe moškega spola do katerih čuti veliko spoštovanje. Te osebe so papež, cesar in vodja romarjev.

„Sedaj pa pričakujete“, nadaljuje, „da vzdignem svoj kozarec in napijem tem trem možem? Motite se! Od tega požirka vina nimate vi nič in oni trije še manj. Zato pa lepo prosim, naj vsaki izmed vas izmoli en očenaš za blagor teh treh vrlih mož. Ste zadovoljni s tem? Da! No, to je lepo! Ker pa jaz vam moškim čisto nič ne zaupam, zato je pač najbolje, da ta „očenaš“ takoj skupno tukaj opravimo“. In začela je na glas: „V imenu Boga Očeta in Sina itd.“

Loterijske številke.

27. januarja.

Dunaj 73 17 43 88 41
Gradec 58 75 40 42 24

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlaže prebaven, ne proverača nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 60
Dobiva se povsod.

Zenitbena ponudba.

Pesestnik in Irgevec, poslen, lepe zunanjosti, stal 47 let, s premoženjem okoli 50 lisec K, želi spoznati se z gospico ali gospo-udovo (brez otrok), neomadeževane preteklosti, stero od 30-45 let, s premoženjem 2 milijoni okoli 42 lisec hran, halere bi na željo tudi lahke zadrževal. Več pošte iz prijaznesli upravnistvo „Primorsko-ga Lista“.

I. Primožič
slovenski optikar v Gorici
ulica Vetturini 3.

priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo **optičnih izdelkov** in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogleda, vage za vino, žganje itd.

Sprejema uaročila in poprave in pošilja na dom.

Rojaki! Kupujte „Nar. kolek“.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju, Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mijšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

IGNAC ŠULIGOJ
urar pri Sv. Luciji ob Soči



naznanja slav. občinstvu, da ima v svoji zalogi najnovejše in najtrpežnejše švicarske ure in najboljše šivalne stroje. o o o o

Šivalne stroje daje tudi na obroke.

Oklic

prostovoljne dražbe zemljišč.

Dne 8. in 9. februarja t. l. ob 9. uri dopoldne se bode vršila v Rihembergu na licu mesta sodnijska prostovoljna dražba obsežnih zemljišč, ki spadajo v zapuščino pok. Adele pl. Pregl, c. kr. poštarice v Rihembergu in so sedaj lastnina slaboumnega Emila pl. Pregl. Prodajali se bodo vinogradi, gozdi in senožeti pod davčne občine Rihemberg in Brje ter hiša št. 51 v Rihembergu z gospodarskimi poslopji in vrtom (vlož. št. 518 d. o. Rihemberg, 1. 2. 4. 8. 10. 12. 13. in 14. telo ter vlož. št. 324. d. o. Brje 1. in 2. telo) po posameznih parcelah in odmerjenih parcelnih delih. Te posamezne parcele in parcelni deli so razvrščeni v štiri gospodarske skupine, ki se kupijo lahko tudi skupno. Vsklicna cena znaša za parcele in parcelne dele, zapopadene v prvi skupini skupno 3.725 K 40 h za one v drugi skupini 5.688 „ 75 „ „ tretji 7.000 „ — „ „ četrti 10.399 „ 92 „

Vsklicne cene in mere posameznih parcel in parcelnih delov so razvidne iz dražbenih pogojev. Dražbene pogoje daje na vpogled sodni odposlanec g. Artur Lokar, c. kr. notar v Ajdovščini, ali oskrbnik premoženja g. dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici, pri katerih se dobi na zahtevo tudi brezplačno izpisek posameznih parcel in parcelnih delov z mero in vsključno ceno. Na dan dražbe se bodo dražbeni pogoji še posebej pojasnili v Rihembergu. Pripomni se, da morajo ponudniki pred dražbo položiti 10% vsključne cene za vsako parcelo ali parcelni del kot varščino.

Dr. Dragotin Treo,
odvetnik v Gorici,
kot oskrbnik

Artur Lokar,
c. kr. notar v Ajdovščini,
kot sodni odposlanec.

Sedaj

o pustnem času, ako bi kdo rabil papirnatih cvetic, se lahko obrne do spodaj podpisane, katera jih izdeluje pod vsakimi pogoji.

Ana Ventura,
Trst, Corso št. 32 II. nadstropje

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetiljo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga, Gorica, ul. Vetturini 9

Posojuje svojim članom od 1. nov. t. l. na mesečna odplačila v petih letih in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100K glavnice 2K na memec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila t. l.: na menico po 5 1/2%, na vknjižbo po 5% z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

je liker **GODINA**, katerega napravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakopu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“, v ulici Fornelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se določijo naprej 7 K, nakar se stekleničice določijo franko in so v tem znesku zapopadeni vsi pošiljateni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatov hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

Vsprejema:

1. Zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premoženja in pridelkov proti požarni škodi;
2. Zavarovanja zvonov proti vsakoršni poškodbi in
3. Zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in za nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti provziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Glavno zastopstvo za Trst, Goriško in Istro pri g. Dragotinu STAREC, Trst, Via Valdirivo 16.

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!